

ONOMASTICA

No. 34

В. СИМОВИЧ

НАЗВОЗНАВЧІ СТАТТІ
(АНТРОПОНІМІЯ)



Вінніпег

1967

Канада

Накладом Української Вільної Академії Наук

NOTE :

ПРО СЛ. П. В. СІМОВИЧА УКРАЇНСЬКА
ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИДАЛА МОНОГРАФІЮ
П. КОВАЛЕВА В СЕРІЇ „УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ” Ч. 4,
ВІННІПЕГ 1953, стор. 44.

Замовляти:

UVAN, Box 3597, Sta B.
Winnipeg 4, Man., Canada.

ONOMASTICA
XXXIV

ONOMASTICA

No. 34

V. SIMOVYCH

CONTRIBUTIONS TO ONOMASTICS
(ANTHROPONYMY)

SECOND EDITION

Revised by
I. I. Gerus - Tarnawecy

Winnipeg

1967

Canada

Published by Ukrainian Free Academy of Sciences

НАЗВОЗНАВСТВО

Ч. 34

В. СІМОВИЧ

**НАЗВОЗНАВЧІ СТАТТІ
(АНТРОПОНІМІЯ)**

ДРУГЕ ВИДАННЯ

за редакцією

І. І. Герус-Тарнавецької

Вінніпер

1967

Канада

Накладом Української Вільної Академії Наук

ВСТУПНІ УВАГИ

В цьому випускові серії *Навчознавства УВАН* передруковано дві маловідомі й малодоступні статті Василя Сімовича, видатного українського мово- й літературознавця.

Як відомо, крім праць з ділянки української граматики, історії, літератури та культури, Василь Сімович присвятив теж багато уваги українській ономастиці. Він залишив нам кілька цікавих праць з цієї ділянки, а саме: „Українські іменники чоловічого роду на -о в історичному розвитку й освітленні”, *Науковий Збірник Вищого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова*, т. I, Прага, 1929; — „Історичний розвиток здрібнілих та згрубілих чоловічих імен з окремішньою увагою на завмерлі суфікси”, *Збірник рефератів I З'їзду Слов'янських Філологів у Празі*, Прага, 1929; — „Українські чоловічі імена на -но”, *Збірник Комісії для дослідження історії української мови*, т. I, Київ, 1930.

Назви вищезгаданих студій ясно вказують на проблеми, що в них обговорюються. Крім цих праць, що мають чисто науковий характер, є ще праці Сімовича, що виявляють тенденцію до популяризації ономастики серед українців, а це — „Українські прізвища з хресних імен” та „Як наголошувати наші прізвища на -енко”. Обидві статті були опубліковані в львівському літературному журналі *Наші Дні* за 1943 рік, (р. II, ч. 8, ст. 13-14, р. II, ч. II, ст. 12-13). Ці праці — як сказано — маловідомі й малодоступні, отже передруковуються тут з метою зробити їх приступними ширшим колам дослідників назовництва.

Варто відмітити, що стаття „Як наголошувати наші прізвища на -енко” — це остання наукова стаття Василя Сімовича. Як пише Ю. Шевельов, її написання було викликане тим, „що багато тих -енків приїхало до Галичини, а як наголошувати їхні прізвища, — галичани вагаються”.¹⁾

¹⁾ Шевельов Ю. Незаступна втрата: „Василь Сімович мовознавець”, *Наші Дні*, ч. 3, 1944, ст. 2-3.

Сімович, досліджуючи в усіх згаданих працях структуру ймен з лінгвістичного аспекту, прийшов до дуже цінних заключень відносно форми й значення імен та прізвищ. А ексцерпуючи свій матеріал із старо-українських рукописів та фольклору, він вніс нове багатство ономастичної документації в скарбницю української антропонімії. Як стверджено в дотеперішніх оглядах українського назвознавства,²⁾ Сімович репрезентує в історії української ономастики напрям, що надає великого значення зібранню джерельного матеріалу та його лінгвістичній аналізі. Від нього починається систематичне наукове дослідження українського назвництва, головню антропонімії. Шкода, що наш вчений не залишив більшої синтетичної студії на цю тему, але й те, що він написав буде тривким вкладом в історію українського назвознавства.

**

Приготовляючи Сімовичеві статті до цього видання, ми старалися зберігати мову й правопис як найближче до оригіналу. Тут і там, одначе, довелося виправити деякі очевидні помилки, напр.: Сте-ура замість Стефура й т. п. В технічному огляді пропущено знаки наведення при деяких назвах, друкуючи їх курсивою. Крім цього, на деяких назвах поставлено наголоси.

З уваги на багатство цитованих імен та прізвищ розкинутих по різних сторінках, а тим самим, з уваги на потребу влегшити користування працею, додано до неї індекс обговорених імен і прізвищ. (Числа відносяться до сторінок цього видання).

I. Г.-Т.

²⁾ Семчишин М., „З дослідів над українським назвництвом”, *Рідна мова*, т. II, 1934, ст. 282-286.

Рудницький Яр., „Василь Сімович і українське назвознавство”, *Канадійський Фармер*, ч. 14, 1954.

Пор. теж: Zyla Woodymyr T. „Ukrainian Onomastics I”, *Names*, vol. 14, No. 3, 1966, pp. 110-111.

Gerus-Tarnawecky I. *Anthroponymy in the Pomianyuk of Horodyšče of 1984*, Winnipeg, 1965, p. 6.

I.

УКРАЇНСЬКІ ПРИЗВИЩА З ХРЕСНИХ ІМЕН

Прізвища, імена сім'їв, родів, родові імена — явище доволі пізнє. А творилися вони різними способами, на різні лади. Рішали про прізвища то духові чи фізичні прикмети голови сім'ї, то схожість з деякими звірятами чи рослинами, то знову різноманітні порівняння з різними предметами, і врешті прозви, так звані вуличні прозвиська, і не в малій мірі хресні імена голови роду. Це останнє явище дуже прикметне для українських прізвищ, і ми хочемо присвятити йому декілька думок.

На нашу думку, воно зв'язане з х л і б о р о б с ь к и м світоглядом, із світоглядом о с і л о ї людини. Люди, що живуть у якомусь селищі, у селі, чи в місті довший час, знають одне одного, їм доволі знати х р е с н е ім'я односельчанина. Хіба що вже тих *Іванів, Михайлів, Сидорів, Катарин, Маланок* — забагато, тоді вже треба ближчого означення. Таким ближчим означенням може бути ім'я батька, і таким чином іменник присвійний на *-ів, -ин, чи* іменник, що вказує на походження, іменник на *-из, -овиз, -енко* цілком добре сповняє цю функцію: і люди вже можуть зорієнтуватися, коли хтось говорить, що *Петро Кирилів, чи Іван Василів* або *Павло Лукив, чи Кирило Семеновиз, а то й Семен Петренко* є тою особою, яку має на думці той, що говорить. Перший спосіб, присвійні іменники на *-ів* чи родові на *-енко* зберігся в нас і досі. На Покутті, на Буковині тільки так і досі люди порозуміваються між собою щодо осіб, які в них саме на думці. А над Дніпром, з правого чи лівого берега, живі й досі йменники на *-енко*, що визначають синів, отже *Семен, син — Семененко, Василь, син — Василенко*, так само, як батько *кравець*, то син

його *Кравченко*, а як батько має вже прізвище *Микитенко*, то його син буде *Микитенченко*. Перехід від таких означень „по батькові” до родових прізвищ недалекий. Треба тільки, щоб у якомусь поколінні „втерлося”, звичкою стало, з різних причин, означення по батькові, і воно стає згодом прізвищем.

Але ж знатний хазяїн, багатий господар, впливовий, такий, якого всі знають, поважають, або через щось ненавидять, завидують йому, одно слово, людина в селищі, що чимось дуже вирізняється від інших людей — не потребує ніякого ближчого пояснення, не потребує докладнішого означення. Його хресного ймення досить уже для селища, щоб люди знали, про кого йде мова. Отим то згодом хресні імена таких людей такі, як: *Григорій, Роман, Сидір, Фотій, Маковий, Огій, Лев, Стефан, Дорош* (церк. *Доротей*), *Ярош* (церк. *Єротей*), *Сапрун* (*Софрон*), *Кузьма*, скорочене *Кузь* стають іменами родовими, робляться прізвищами.

Розуміється, що такі хресні імена стають у селищі популярні не тільки в повній, але й у здрібнілій формі, відповідно до того, у якій формі сприйняв їх загал. Тут міграти ролю невеликий зріст або звичка з парубочих років називати когось здрібнілою назвою. Цим пояснюються такі прізвища із здрібнених хресних імен, як: *Пронь, Проць* (Прокіп), *Лукань, Івашко*, і ціла низка прізвищ хочби на *-ець*, напр. *Аронець, Андрієць, Мартинець, Якимець, Іванець*, і т. д.

Узагалі, здрібніла форма хресних імен, така стара (з XI ст.) і така цікава для нашої ономастики, лягла куди більше в основу прізвищ, ніж повні, а то ще й у церковнослов'янським одягу імена. Такі прізвища як *Мойсейовиз, Анастасівський, Євстафівиз, Теодоровиз* — зв'язані в нас з шляхетськими (на це вказують і наростки), чи зі священничими родами. Та й то в таких родах частіше подибується прізвища з народних форм хресних імен, ніж з церковнослов'янських. Тим то серед таких станів частіші прізвища *Федоровиз* — ніж *Теодоровиз, Григоровиз* — *Григорівиз*,

Остановиз — ніж *Євстафієвиз*, *Настасівський* — ніж *Анастасієвський*, *Харламповиз* — ніж *Харлампієвиз*, хоч щодо останнього треба зазначити, що повне хресне ймення *Харлампій* викликає в народній свідомості враження якогось штучного, і в основу прізвищ від цього ймення лягла скорочена форма: *Хар*, із якої різними наростками, ще нераз живими, поутворювалися такі прізвища, як *Харків* (*Харко*), *Харюк*, *Харина*, *Харов'юк*, і т. д.

Це явище досить давнє. Народна здрібніла форма хресного ймення здавна вже витискає повну, церковну, і вона в народній свідомості робиться нездрібнілою. Нас би це тепер уже вражало, якби хтось на князя сказав *Федько*, *Стецько*, а отже — у грамотах XIV—XVII ст. занотовані назви: *Федько Острозький*, *Стецько*, воєвода молдавський. Таке було тоді чуття мовне, і вчений писар, та ще княжий, чи вовідський, не посмів би був собі дозволити на — вульгаризацію хресного ймення свого „пана і добродія”. Цим і пояснюється, що коли в нас почали утворюватися прізвища з хресних імен, то для них основою ставала частіше **н а р о д н а і т о з д р і б н і л а**, чи згубіла форма того ймення, а не повна, і то ще й церковнослов'янська.

Та тільки не в усіх теперішніх прізвищах, напевно колишніх хресних іменах, необізнана з історією української мови людина впізнає колишнє хресне ім'я. Кому прийде в голову, що таке популярне в нас прізвище, як „*Язно*” — це здрібніла, песлива форма ймення *Яків*; що *Мазно* — це *Матійко*, що *Лезно* — це колишній *Олесь*, *Дазно* — *Данилко*? Хто в нас думає над тим, що прізвище популярного в нас тепер *Михновського* — він підо впливом офіційної російської вимови писав *Міхновський*, як *Грингенко*, син *Грилька*, писався *Грінгенко*, а всі *Симовиги*, що мали за предка людину, яка звалася *Сим*, через польські документи стали *Сімовигами* — утворені із здрібнілої форми популярного в нас *Михайла* — *Мизно*?

Наросток *-жно* живий ще був для творення здрібнелих імен у XVII ст., — тепер він уже мертвий, ним уже не творять здрібнелих слів (у поляків ще він подекуди живе,

а в сербів він живущий і досі). Та таких наростків більше. Кожний із нас відчуває, що у прізвищі „Гриньох” основа — здрібніле хресне ім'я *Гринь*. Але ж наросток *-ох* для нас тепер уже незрозумілий, хоч жив колізь для означення прикмети людини, і живе ще й досі в чеській мові, (пор. *slaboch* — ‘слаба людина’, *mlčoch* — ‘той, що любить мовчати’, поль. *śpioch* — ‘той, що любить спати’), він у нас вже зовсім мертвий, хоч подибується у прізвищах, не тільки в тому, що ми назвали, але, н. пр., у нашого молодого адвоката і доцента *Падоха* (‘людина, що любить часто падати’).

Та коли у прізвищі *Гриньох* ми ще здогадаємося його кореня *Гринь*, то аж ніяк його ніхто не додумається в такому відомому в нас прізвищі як *Риндик*, *Риндюк*. А отже воно таки зв'язане з цим здрібнілим ім'ям. Ще в XVII ст. козацький реєстр нотує здрібніле „ймення” *Гринда*. Назвучне „г” перед „р” часто випадає (пор. *Григор*, *Ригір*, чесь. *Hřecko - Řesko*, *Řehoř*), а здрібнілий наросток *-да* в нас не зберігся, хоч живе він, напр. у чехів, пор. *Tonda* — *Антось*, *Venda* — *В'язеславзик*. Але наростки *-ико*, *-юк* (пор. ще прізвище *Миндюк* з *Мина*) у нас це живі наростки, первісно обидва здрібнілі, тепер — у першому випадку песливий, відомий і в прізвищах (пор. *Павлик*, *Петрик*), другий тепер уже з відтінком згрубілости, знаний тільки в прізвищах; колись ними творили здрібнілі ймення (пор. у козацькому реєстрі після зборівської умови: *Костюк*, *Повлюк*) так, як і *-як* (*Костяк*, *Конок - Конон*) тепер уже тільки в прізвищах (*Павляк*, *Максим'як*) і т. д.

У XVI—XVII ст. дуже живі ще були такі здрібнілі форми хресних імен, як *Васюта*, *Яцута*, і так само згрубілі форми таких імен, як *Іванина* (пор. *угителіна* — ‘слабенький учитель’), *Хомиця*, *Степура* (: *Степан*) — тепер цими наростками ми вже не творимо здрібнілих, чи згрубілих хресних імен, але такі форми залишилися здавна — у прізвищах. Правда, декуди, напр., на Покутті (село Рожнів) ще доживає *Васюта* свого віку в функції здрібнілого ймення, але *Петриця*, *Василина* (це не жіноче ім'я!), *Гри-*

цина, Петлюра (з *Петрура*, а це з *Петро*) — вже тільки прізвища, поутворювані з хресних імен.

Нам неважко звести теперішні відомі прізвища: *Петрах, Петрали, Дмитраш, Гаврило, Данило, Харилш, Гришко, Матіяш, Осташ, Іваш, Андрушко* і т. д. — з такими хресними іменами, як *Петро, Дмитро, Гаврило, Данило, Харитон, Матій, Остап, Іван, Григорій, Андрій*, хоч і не знаємо що в наростках, як показує паралельна форма *Петрах*, було колись визвучне „х”, що таким „х” кінчалось і ще тепер кінчається багато здрібнілих скорочених хресних імен, напр. *Мих* — *Михайло, Мах* — *Матвій, Стах* — *Остап, Івах* (відоме в нас прізвище: *Івахів*), *Андрух*, що перед наростком *-ко х* зм'ягчувалося на *ш* (*Дашко, Вашко, Івашко* і т. д.). Але ж уже не так легко прізвище *Курах* звести з *Кирилом* або *Труш* із *Трохимом*. А проте воно так є, бо ж побіч „Кирило” існує ще рівнобіжна назва *Курило* (— прізвище відомої нашої лінгвістки), *Куриленко, Курилович, Курилас*, сюди ж належить і *Курашкєвиз* — (прізвище відомого польського лінгвіста, якого рід колись український, уніятський з Холмщини). А сь у XVII ст. побіч *Трохим* подибується й форма *Трухан*, як *Педан* — *Федір, Петран* — *Петро*, і т. д. і тут і слід, як нам вияснювати „врізаного” *Трохима* (ненаголошене о-у!). А то часто, не знаючи шляхів, якими йшли й розвивалися наші прізвища, ми граємося т. зв. народною етимологією: зводимо *Степуру* (: *Степан*) із степом, *Хом'яка* (: *Хома*, як *Павло* : *Павляк*) рівняємо з несимпатичною польовою тваринкою, *Сеницю* (: *Сень*, себто — *Семен*) мішаємо з пташкою синицею, *Хиляка* (: *Филон*, у XVI ст. у актах *Фил*) від „хилитися”, *Низая* (: *Низипір*, врізане ім'я, як це часто буває, доповнене наростком *-ай, йй*, пор. *Федяй* із XVII в., *Трихвай* і т. д.) переписуємо *Негаєм, Лесяка* (: *Олексій, Лесь*) виводимо від „лися” або „лисого” і пишемо *Лисяком, Гаруха* (: *Гарасим*, врізане ім'я) сплутуємо з дієсловом „гарувати”, *Равлюка* зводимо з „равликом”, а тимчасом це те саме прізвище, що й *Лаверюк*.

На окрему увагу заслуговують у нас нерідкі прізвища, поутворювані різними наростками від жіночих хресних

імен. Причини цього явища треба шукати теж у нашому побуті. Коли дитина — безбатченко, то ясно, що сусіди припнуть їй прізвище матері. Але ж бо буває й так, що дитина має батька і матір, але ж мати дома — людина „з характером”, верховодить і в хаті, і над чоловіком, то чом же людям цієї події не відзначити відповідною назвою, яка згодом стає прізвищем цілого роду? Звідсіля, не з інших причин, у нас появилися такі прізвища, як: *Гандзій, Галин, Гануляк, Катеринюк, Катериниз, Катренко, Калинюк, Калинець, Фесенко, Феценко, Марігзак*, (не — *Марігзак*, як пише себе відомий адвокат, бо назва зв'язана з *Марігкою!*), *Марусяк, Маруняк, Маріяш, Марунзак, Маланюк, Маланзук, Паращук, Фецин, Олянзин* і т. д.

А в цій громаді цікаві ще такі прізвища, коли жінку називають за ім'ям чоловіка з наростком *-иха, -ка*, такого типу, як: *Сенишин (: Сень), Семзишин (: Семко), Петришин, Романишин, Янзишин, Панзишин, Стефуранзин*, (: *Стефан — Стеф-уран — Стефуранка*) і т. д. Це прізвища, що їх утворено, чи з глуму, чи з зависти, для „маминих синків” або для дітей, що їм умер батько і виховує їх — мати-вдовиця.

Яке в нас багатство прізвищ, утворених із різних форм хресних імен, покаже нам приклад із популярним у нас ім'ям *Григорій*, у різних його відмінах: *Григїр* чи *Ригїр, Гринь, Гриць, Грих* і т. д. Прізвища ці все зв'язані з різними наростками, здрібнілими чи згрубілими:

Григорій — Григорїв, Григорїєвиз, Григорїєвський, (Григорїйко) Григорїйзук...

Григїр, Ригїр — Григорець, Григорцив, Григоровиз, Григоренко, Григоряк, Григорюк, (Г)ригорко, Григорків, Григорзук, Григорзак, Григїрзук, Григорезко, Григїрський, Григорина чи *Григолина*, оже — *Григолинський* (з дисиміляцією другого „р” перероблений на німецький чи польський лад на *Греголинського* чи *Греголинського*), *Григораш, Григорашко, Григоращук...*

Гринь — Гринів, Гринюк, Гриник, Гриньох, Гринюх, Гринець, Гринців, Гринцевиз, (Гриневець) Гриневецький,

Гриневиз чи *Риневиз*, *Гринівський* чи *Гриньовський*, *Гриненко*, *Гринензук*, *Гринишин*, (*Г*)*ринда*, (*Г*)*риндик*, (*Г*)*риндюк*, *Гринько*, *Гриньків*, *Гриньківський*, *Гринькевич*, *Гринзенко*, (*Гринзенко*), *Гринзишин*, (*Гринцьо*, *Гринців*) *Гринцишин*, *Гринзук*, *Гринзак*, *Гринюта*, *Гринезко* (пор. *Івасезко*, *Андрусезко*), *Гринейко* (пор. *Іванейко*) ...

Гриць — *Гриців*, *Грицик*, *Грицюк*, *Грицьох*, *Грицяк* чи *Грицак* (з „відпаляталізованим” ц), *Грицай*, *Грицей*, *Грицейко*, *Грицаш*, *Грицина*, *Грицин*, *Грицинюк*, *Грицан*, *Грицуньо*, (*Гриценя*) *Гриценяк*, *Грицунь*, *Грицуник*, *Грицуняк*, *Грицевиз*, *Гриценко*, *Грицензук*, *Грицишин*, *Грицько*, *Грицьків* або *Грицків*, *Гриц(ь)кевич*, *Грицковиз*, *Грицківський*, *Грицький* (з польська: *Гжицький*), *Грицюшко*, *Грицюра*, *Грицило*, *Грицуляк* ...

Грих - *Грихів*, *Грижно*, *Грихненко*, (*Г*)*рихло*, *Гришко*, *Гришків*, *Грищак*, *Грищук*, *Грищенко* ...

Сюди належать міські, здебільша, прізвища, утворені з польської здрібнілої форми цього ймення “*Grześ*”; звідсіля пішли такі наші прізвища — як: *Гресь*, *Грень*, *Гресяк*, *Гресюк*, *Греськів*, *Гресцук* і т. д. Можливо, що сюди слід би залічити ще й здрібніле ймення *Груш* (див. *Гринченко*, *Словник IV*, 550), з якого повитворювалися такі популярні в нас прізвища, як: *Грушко*, *Грушків*, *Грушківський*, *Грушкевич*, *Грушевський* і т. д.

Але ж і без цього видко ціле багатство прізвищ, утворених тільки з одного хресного ймення, при чому ясно, що число прізвищ з народних форм цього імені, головно здрібнілих, куди перевищає число прізвищ утворених з церковнослов'янської форми цього ймення.

Та воно буває не тільки з цим ім'ям, але і з іншими хресними іменами, які переродилися у прізвища.

II.

ЯК НАГОЛОЩУВАТИ НАШІ ПРІЗВИЩА НА -ЕНКО?

Дуже прикметні для української мови прізвища на *-енко* викликають у нас сумніви щодо того, де класти наголос: чи на передостанньому складі, себто, на першій частині цього цікавого наростка, чи на третьому від кінця складі, при чому деколи цей останній наголос збігається з наголосом слова, з якого цим наростком утворене прізвище. Інших, крім цих двох, наголосів тут не буває. Це питання, цікаве саме для себе, важне для мовознавця, не меншу вагу має і в практиці, з ним доводиться нам часто зустрічатись, та й варто нам над ним спинитися і поспробувати дати декілька практичних указівок.

Треба сказати, що поважних указівок вяснити це явище не було. Різні наголоси в таких прізвищах зводили з відміною слів, що лягли в основу таких прізвищ: на який, мовляв, склад пня такого прізвища падає наголос у родовому однини, то такий наголос і має прізвище на *-енко*. А отже воно не так. Безліч прикладів указує на те, що це справи не пояснює. Треба шукати іншого пояснення.

Попереду хочемо коротенько спинитися над тим, звідкіля взялися такі прізвища.

Постали вони з форми середнього роду прикметників, а саме так званої іменної форми (у нас, за російською граматикою, звуть її „скороченою”), і то прикметників здрібнелих, із наростком *-енький* (середній рід іменної форми *-енко*, з відм’якшенням *н*, як воно часто буває у прізвищах), при чому, як ця форма вказує, значення такого наростка є *здрібнення*, він означає щось менше, ніж ім’я з якого утворене слово на *-енко*, а далі

„сина”, „походження” і т. д. Сліди таких прикметників залишилися в нерідних у нас іще й досі прізвищах, таких як: *Миленко* (пор. *миленький*), *Сухенко* (пор. *сухенький*), *Чорненко*, *Босенко*, *Зленко*, *Зелененко*, *Лісенко* (пор. *лісний*), *Чубатенко*, *Понятенко* (пр. *понятий*) і т. д. Вже з цього неважко установити первісний наголос таких прізвищ. У здрібнілих недовгих прикметників на *-енький* він падає на передостанній склад, і такий наголос у названих прізвищах не викликує в нас ніяких сумнівів, усі ми кажемо: *Милéнко* (у Празі звали кол. артиста театру Садовського — він там жив — з-російська *Міленко*, пор. рос. *міленький*), *Сухéнко*, *Чорнéнко*, *Босéнко*, *Понятéнко* і т. п. Отож із історичного становища беручи, у прізвищах на *-енко* повинен би наголос падати на передостанній склад. А проте так воно не є. Велика кількість таких прізвищ у нашій мові має третій від кінця наголос, тим то ми хочемо саме з цього приводу докинути декілька своїх думок і спробувати зв'язати наголос прізвищ з якимись ступуральними мовними явищами.

На наш погляд, справа ця тісно в'яжеться з кількістю складів в слова чи власного імені, з якого утворилося прізвище на *-енко*. Виходячи з того, що первісне значення таких прізвищ вимагало парокситонового (на другому з кінця) наголосу, то неважко буде зрозуміти, що прізвище з одноступуральних слів зберегли і зберігають наголос на передостанньому складі, отже:

<i>горб</i>	—	<i>Горбéнко</i>
<i>кіт</i>	—	<i>Котéнко</i>
<i>зуб</i>	—	<i>Зубéнко</i>
<i>бик</i>	—	<i>Бизéнко</i>
<i>лис</i>	—	<i>Лисéнко</i> ¹⁾
<i>швець</i>	—	<i>Шевзéнко</i>
<i>Гринь</i>	—	<i>Гринéнко</i>
<i>Проць</i>	—	<i>Процéнко</i>

¹⁾ Такий наголос буде, як і виводити це прізвище від прикметника „лисий”, як на це вказують наші перші міркування.

<i>Стех</i>	—	<i>Стешénко</i>
<i>Гнат</i>	—	<i>Гнатénко</i>
<i>Луць</i>	—	<i>Луцénко</i>
<i>Кость</i>	—	<i>Костénко</i> і т. д.

Ніяких винятків тут ми не знайдемо. Коли в нас наголошують „Лісенко”, і дехто вперто доказує, що такий наголос правдивий, то ми на це вкажемо на деякі видання, де наш композитор ставив наголос на *е*. А втім, тут можливий під впливом інших прізвищ, про які говоримо далі — *н о в і ш и й* вже пересув наголосу, який ми побачимо і в інших випадках.

Д в о с к л а д о в і окситонові (з наголосом на останньому складі) слова творять теж прізвища на *-енко* з наголосом — на п е р е д о с т а н н ь о м у складі, пор.:

<i>ведмідь</i>	—	<i>Ведмедénко</i>
<i>грабар</i>	—	<i>Грабарénко</i>
<i>кушнір</i>	—	<i>Кушнірénко</i>
<i>забán</i>	—	<i>Чабанénко</i>
<i>стовбўн</i>	—	<i>Стовбунénко</i>
<i>сова́</i>	—	<i>Совénко</i>
<i>Іва́н</i>	—	<i>Іванénко</i>
<i>Петро́</i>	—	<i>Петрénко</i>
<i>Мусі́й</i>	—	<i>Мусіénко</i>
<i>Явту́х</i>	—	<i>Явтушénко</i>
<i>Даві́д</i>	—	<i>Давидénко</i>
<i>Дені́с</i>	—	<i>Денисénко</i>
<i>Семе́н</i>	—	<i>Семенénко</i>
<i>Петру́сь</i>	—	<i>Петрусénко</i>
<i>Кузьма́</i>	—	<i>Кузьмénко</i> і т. д.

Те саме треба сказати про двоскладові п а р о к с и т о н о в і слова (з наголосом на передостанньому складі). І тут прізвища на *-енко* утворені з таких слів, мають наголос на п е р е д о с т а н н ь о м у складі, і то без огля-

ду на те, чи слово кінчається приголосівкою, чи голосівкою:

<i>вiнник</i>	—	<i>Виннигiнко</i>
<i>писар</i>	—	<i>Писарiнко</i>
<i>тiтар</i>	—	<i>Титарiнко</i>
<i>Дiрош</i>	—	<i>Дорошiнко</i>
<i>Кiнон</i>	—	<i>Кононiнко</i>
<i>Сидiр</i>	—	<i>Сидорiнко</i>
<i>тiсля</i>	—	<i>Теслiнко</i>
<i>шiльма</i>	—	<i>Шельмiнко</i>
<i>чiйка</i>	—	<i>Чайгiнко</i>
<i>чiпля</i>	—	<i>Чаплiнко</i> і т. д.

Але ж тут уже часто можна помітити, що наголос *х и т а є т ь с я*; в деяких околицях можна добачити пересув наголосу з наростка на наголос імени, з якого утворено прізвище, напр.:

<i>Юхiм</i>	—	<i>Юхимiнко</i> і <i>Юхiменко</i>
<i>Дем'ян</i>	—	<i>Дем'янiнко</i> і <i>Дем'яненко</i>
<i>Мартiн</i>	—	<i>Мартинiнко</i> і <i>Мартiненко</i>
<i>Свирiд</i>	—	<i>Свиридiнко</i> і <i>Свирiденко</i>
<i>Макiр</i>	—	<i>Макарiнко</i> і <i>Макiренко</i> і т. д.

Є це явище пізніше. Тут уже грало більшу роль *с а м е і м'я*, з якого утворено прізвище, аніж значення наростка, а саме — здрибніння чи походження.

Те саме бачимо у *т р и с к л а д о в и х* словах, де слово, з якого утворено прізвище на *-енко*, має більшу вагу для народної свідомости, ніж наросток із його первісним значенням. Тимто у трискладових словах помічаємо *т е н д е н ц і ю* зберігати у прізвищах наголос на наголошеному складі слова, напр.:

<i>пiдкiва</i>	—	<i>Пiдкiвенко</i>
<i>Самiйло</i>	—	<i>Самiйленко</i>
<i>Микiта</i>	—	<i>Микiтенко</i>
<i>Сенiота</i>	—	<i>Сенiотенко</i>
<i>Ярiма</i>	—	<i>Ярiменко</i> і т. д.

хоч можливі ,і живі й досі такі наголоси, як:

Микитénко, Яремénко, Самійлénко, Підковénко і т. д.

Цікаво, що двоскладові слова, поширені здрібнілим наростком *-ко, -ка, -ок, -ець* мають у прізвищах пропарокситоновий наголос, хоч у прізвищах без того наростка вони парокситонові, пор.:

лю́бий — *Любе́нко*, але
лю́бка — *Лю́бзенко*
Іва́н — *Іванéнко*, але
Іва́нко — *Іва́нзенко*
Васі́ль — *Василéнко*, але
Васі́лько — *Васі́льзенко*
Са́ва — *Савéнко*, але
Са́вка — *Са́взенко*
Фе́ся — *Фесéнко*, але
Фе́ська — *Фе́щенко* і т. д. —

себто вони зберігають наголос слова, з якого утворилися, таким чином ми маємо наголоси, як:

*Терéщенко, Іва́щенко, Семéненко, Омéльзенко,
Оні́щенко, Мала́нзенко, Парáщенко, Ода́рзен-
ко, Орі́щенко* і т. д.

Це торкається і односкладових слів, з яких утворено прізвища на *-енко*, пор.:

Лев — *Левéнко*, але
Левко́ — *Лев́зенко*
зуб — *Зубéнко*
зубе́ць — *Зу́бзенко*
Федь — *Федéнко*
Федько́ — *Федь́зенко* і т. д.

Тільки ж не в усіх прізвищах той новий наголос обов'язує, бо ж ми говоримо тільки: *Грингéнко, Тимгéнко, Зінгéнко, Грш́ценко, Гнатгéнко, Жургéнко*, але ж тенденція до наголошування на третьому складі і тут видна.

Із усього цього видно, що тут ми мусимо рахуватися і з деякими *на р о с т к а м и*. Ось, наприклад, *т р и с к л а д о в і* імена, що кінчаються на *-ило* і в нашій мовній свідомості асоціюються із *з г р у б і л и м и* словами з наростком на *-ило*, у прізвищах на *-енко*, з них утворених, мають наголос усе на *н а р о с т к у*, на попередньому складі, пор.:

коп'ило — *Копил'енко*
бар'ило — *Барил'енко*
Кири'ло — *Кирил'енко*
Дані'ло — *Данил'енко*
Гаври'ло — *Гаврил'енко* і т. д.

Данил'енко, але *Даніль'зенко* (пор. *Данилко*)
Гаврил'енко, але *Гавріль'зенко* (пор. *Гаврилко*)
Барил'енко, але *Баріль'зенко* (пор. *барильце*)
Кирил'енко, але *Киріль'зенко* і т. д.

Зате прізвища утворені зі слів наростком *-ик*. *-ник*, усе парокситонові без огляду на число складів, і в первісному слові, і в прізвищі, напр.:

різн'ік — *Різниг'енко*
кол'існ'ік — *Колісниг'енко*
мір'ошн'ік — *Мірошниг'енко*
Миха'їл'ік — *Михайлиг'енко* і т. д.

Як придивитися до всього цього процесу, то кількість складів, так узагалі, мусіла *п е р е д с і м* вплинути на пересув наголосу з наростка на *н а г о л о ш е н и й* склад слова, з якого прізвище на *-енко* утворено. Це до деякої міри помітно вже на двоскладових словах парокситонованих, таких, як: *він'нік*, *Д'орош* і т. д. (за ними пішли згодом і слова окситонові, напр.: *куш'нір* — *Кушнір'енко*). У *ч о т и р и с к л а д о в о м у* прізвищі, утвореному з таких слів чи імен (*Вин'ниг'енко*, *Дорош'енко*), відчувається два наголоси: побічний — на четвертому складі від кінця, і головний — на другому. Первісний наголос слова, з якого утворено прізвище, все ж зберігся, хоч не з такою си-

лою — і тут бачимо т о й пересув наголосу з наростка на наголошений склад слова, з якого постало прізвище. Коли ж прізвище на *-енко* мало м а т и щ е б і л ь ш е складів, напр. п'ять, то ті п'ятискладові прізвища, всі без винятку, діставали вже наголос на третьому від кінця складі, той наголос збігався з наголосом слова, з якого прізвище на *-енко* утворилося, напр.:

удові́ця — *Удові́зенко*
веретéнко, *веретéнце* — *Веретéненко*, *Веретéнзенко*
Марі́ян — *Марі́яненко*
Микола́й — *Микола́єнко*
Нико́дїм — *Нико́дїменко*
Солоп'ї́й — *Солоп'ї́єнко*
Опанáс — *Опанáсенко*
Халимóн — *Халимóненко* і т. д.

Ясна річ, що всі с к л а д о в і слова, які мають багато складів, теж зазнали такого пересуву, і ми тепер, не вагаючись, наголошуємо такі прізвища на третьому з кінця складі, бо тут наголос збігається з наголосом слова, з якого прізвище постало:

макогін — *Макогóненко*
криворóтько — *Криворóтзенко*
скоробрéха — *Скоробрéшенко*
гнилошкúр — *Гнилошкúренко*
гнузкошій — *Гнузкошійєнко*
Стародúб — *Стародúбенко*
Суховій — *Сухові́єнко* і т. д.

Що число складів грало й грає тут важну роллю, пізнати ще й із того, що і в б і л ь ш е с к л а д о в и х з д р і б н і л и х прикметниках на *-енький*, з яких постали прізвища на *-енко*, наголос падає на т р е т і й від кінця склад, а не на другий, і ясна річ, такий наголос мають і прізвища на *-енко*, з таких прикметників утворені, пор. напр.:

кузер'явий — кузер'явенький — Кузер'явенко
коструб'атий — коструб'атенький — Коструб'атенко
лепетлівий — лепетлівенький — Лепетлівенко і т. д.

Сюди належать, за асоціацією, і такі наголоси як:

Корóтценко (корóткий), Садівні́женко (садівні́згий),
Старі́женко (Старі́цький), Голова́тенко (і взагалі всі прізвища, утворені з прикметників на -атий, -аний, -який у здрібнілій їх формі), Загорóдненко, Недобі́тенко і інші, утворені зі складових прикметників.

З усього сказаного, здається, ясно, що в наголошуванні прізвищ на *-енко*, де, властиво, наголос повинен би падати на передостанній склад прізвища, заважила таки кількість складів, і що чим їх більше, тим частіше наголос пересувається на третій від кінця склад. Так само з усіх міркувань і з прикладів видно, що до деякої міри тут заважили й деякі на р о с т к и в поодиноких словах, з яких прізвища на *-енко* утворилися.

INDEX

ПОКАЗНИК ІМЕН І ПРИЗВИЩ, ЗГАДАНИХ У ЦИХ СТАТТЯХ.

Цифри вказують на сторінки.

Анастасівський 8, 9; Андрієць 8; Андрій 11; Андрусечко 13; Андрух 11; Андрушко 11; Антось 10; Аронець 8.

Бариленко 19; Барильченко 19; Биченко 15; Босенко 15.

Василенко 7, 18; Василина 10; Василів 7; Василь 18; Василько 18; Васильченко 18; Васюта 10; Ведмеденко 16; Веретененко 20; Веретенченко 20; Винниченко 17, 19; В'ячеславчик 10.

Гавриленко 19; Гаврилко 19; Гаврило 11, 19; Гаврильченко 19; Гавриш 11; Гандзій 12; Гануляк 12; Гарасим 11; Гаруха 11; Гнат 16; Гнатенко 16; Гнатченко 18; Гнилошкуренко 20; Гнучкошиєнко 20; Головатенко 2; Горбенко 15, Грабаренко 16; Греголинський 12; Григір 12; Григірський 12; Григірчик 12; Григолина 12; Григолинський 12; Григораш 12; Григорашко 12; Григорашук 12; Григоренко 12; Григорець 12; Григорина 12; Гигорієвич 8, 12; Григорієвський 12; Григорійів 12; Григорій 8, 11, 12; Григорійко 12; Григорійчук 12; Григорків 12; Григорко 12; Григорович 8, 12; Григорців 12; Григорчак 12; Григорчук 12; Григорюк 12; Григоряк 12; Гринда 10, 13; Гриндик 13; Гриндюк 13; Гриновець 12; Гриновецький 12; Гриневич 13; Гринейко 13; Гриненко 13, 15; Гриненчук 13; Гринець 12; Гринечко 13; Гриник 12; Гринишин 13; Гринів 12; Гринівський 13; Гринцевич 12; Гринцишин 13; Гринців 12, 13; Гринцьо 13; Гринчак 13; Гринченко 9, 13, 18; Гринчишин 13; Гринчук 13; Гринюк 12; Гринюта 13; Гринюх 12; Гринь 10, 12, 13, 15; Гринькевич 13; Гриньків 13; Гриньківський 13; Гринько 9, 13; Гриньовський 13; Гриньох 10, 12; Грих 12, 13; Грихів 13; Грихненко 13; Грихно 13; Грицай 13; Грицак 13; Грицац 13; Грицаш 13; Грицевич 13; Грицей 13; Грицейко 13; Гриценко 13; Гриценчук 13; Гриценя 13; Гриценяк 13; Грищик 13; Грицило 13; Грицин 13; Грицина 11, 13; Грицинюк 13; Грицишин 13; Гриців 13; Грицків 13; Грицківський 13; Грицкович 13; Грицуляк 13; Грицуник 13; Грицуняк 13; Грицунь 13; Грицуньо 13; Грицюк 13; Грицюра 13; Грицюшко 13; Грицяк 13; Гриць 12, 13; Грицькевич 13; Грицький 13; Грицько 13; Грицьків 13; Грицьох 13; Гришків 13; Гришко 11, 13; Грищак 13; Грищенко 13, 18; Грищук 13; Гринченко 9, 13; Груш 13; Грушевський 13; Грушкевич 13; Грушків 13; Грушківський 13; Грушко 13.

Галин 12; Грегोलінський 12; Гжицький 13; Грень 13; Гресюк 13; Гресяк 13; Грещук 13; Гресь 13; Греськів 13.

Давид 16; Давиденко 16; Даниленко 19; Данилко 9, 19; Данило 11, 19; Данильченко 19; Даниш 11; Дахно 9; Дашко 11; Дем'ян 17; Дем'яненко 17; Денис 16; Денисенко 16; Дмитраш 11; Дмитро 11; Доротей 8; Дорош 8, 17, 19; Дорошенко 17, 19.

Євстафієвич 8, 9; Єротей 8.

Журченко 18.

Загородненко 21; Зелененко 15; Зінченко 18; Зленко 15; Зубенко 15, 18; Зубченко 18.

Іван 11, 16, 18; Іванейко 13; Іваненко 16, 18; Іванець 8; Іванів 7; Іванко 18; Іваненко 18; Івасечко 13; Івах 11; Івахів 11; Івашко 8, 11; Іващенко 18.

Калинець 12; Калинюк 12; Катарина 7; Катеринич 12; Катеринюк 12; Катренко 12; Кирилленко 19; Кирилів 7; Кирило 7, 11, 19; Кирильченко 19; Колісниченко 19; Конак 10; Конон 10, 17; Кононенко 17; Копиленко 19; Коротченко 21; Котенко 15, 16; Кострубенко 21; Костяк 10; Кость 16; Кравченко 8; Криворотченко 20; Кузь 8; Кузьма 8, 16; Кузьменко 16; Курах 11; Курашкевич 11; Курилас 11; Куриленко 11; Курило 11; Курилович 11; Кучерявенко 21; Кушніренко 16; 19.

Лаврюк 11; Лев 8, 18; Левенко 18; Левко 18; Лепетливленко 21; Лесяк 11; Лесь 11; Лехно 9; Лисенко 15; Лисяк 11; Лісенко 15; Лукань 8; Лукія 7; Луценко 16; Луць 16; Лубенко 18; Любченко 18.

Макар 17; Макаренко 17; Максвей 8; Макогоненко 20; Максим'як 10; Маланка 7; Маланченко 18; Маланчук 12; Маланюк 12; Марічка 12; Марітчак 12; Марітчак 12; Маріян 19; Маріяненко 20; Мартин 17; Мартиненко 17; Мартинець 8; Маруняк 12; Марунчак 12; Марусяк 12; Матвій 11; Матій 11; Матійко 9; Матіяш 11; Мах 11; Махно 9; Микита 17; Микитенко 8, 17, 18; Микитченко 8; Миколаєнко 20; Миколай 20; Миленко 15; Мина 10; Миндюк 10; Мих 11; Михайлик 19; Михайличенко 19; Михайло 7, 9, 11; Михно 9; Михновський 9; Міленко 15; Мірошниченко 19; Міхновський 9; Мойсеевич 8; Мусянко 16; Мусій 16.

Настасієвський 9; Недобитенко 21; Никодим 20; Никодименко 20; Ничай 11; Ничіпір 11.

Огій 8; Одарченко 18; Олексій 11; Олесь 9; Олячнин 12; Омельченко 18; Онищенко 18; Опанас 20; Опанасенко 20; Орищенко 18; Остап 11; Осташ 11; Остапович 9; Острозький 9.

Павлик 10; Павло 7, 11; Павляк 10, 11; Панчишин 12; Паращенко 18; Паращук 12; Педан 11; Петлюра 1; Петран 11; Петрарх 11; Петраш 11; Петренко 7, 16; Петрик 10; Петриця 10; Петришин 12; Петро 7, 11, 16; Петрусенко 16; Петрусь 16; Писаренко 17; Підковенко 17, 18; Понятенко 16; Прокіп 8; Пронь 8; Проценко 15; Проць 8, 15.

Равлюк 11; Ригір 12; Риневич 13; Риндик 10; Риндук 10; Різниченко 19; Роман 8; Романишин 12.

Сава 18; Савенко 18; Савка 18; Савченко 18; Садівниченко 21; Самійленко 17, 18; Самійло 17; Сапрун 8; Свирид 17; Свириденко 17; Семен 7, 11, 16; Семененко 7, 16, 18; Семенович 7; Семко 12; Семчишин 12; Сениця 11; Сенишин 12; Сеньота 17; Сеньютенко 17; Сень 11, 12; Сидір 17; Сидоренко 17; Сидорів 7, 8; Сим 9; Симович 9; Сімович 9; Скоробрешенко 20; Совенко 16; Солоп'єнко 20; Солопій 20; Софрон 8; Старицький 21; Стариченко 21; Стародуб 20; Стародубенко 20; Стах 11; Стовбуренко 16; Степан 10, 11; Степура 10, 11; Стефан 12; Стефуран 12; Стефуранка 2; Стефуранчин 12; Стех 16; Стецько 9; Стешенко 16; Сухенко 15; Суховієнко 20; Суховій 20.

Теодорович 8; Терещенко 18; Тесленко 17; Тимченко 18; Титаренко 17; Трихвай 11; Трохим 11; Трухан 11; Труш 11.

Удовиченко 20.

Феденко 18; Федір 11; Федяй 11; Федорович 8; Федь 18; Федько 9, 18; Федьченко 18; Фесенко 12, 18; Феся 18; Феська 18; Фещенко 12, 18; Фещин 12; Фил 11; Филон 11; Фотій 8.

Халимон 20; Халимоненко 20; Хар 9; Харина 9; Харитон 11; Хариш 11; Харків 9; Харко 9; Харлампієвич 9; Харлампій 9; Харлампович 9; Харов'юк 9; Харюк 9; Хиляк 11; Хома 11; Хомиця 10; Хом'як 11.

Чабаненко 16; Чайченко 17; Чапленко 17; Чорненко 15; Чубатенко 15.

Шевченко 15; Шельменко 17; Штефан 8.

Юхим 17; Юхименко 17.

Явтух 16; Явтушенко 16; Якимець 8; Яків 9; Янчишин 12; Ярема 17; Яременко 17, 18; Ярош 8; Яхно 9; Яцута.

Grzoś 13; Hřecko 10; Řecko 10; Řehoř 10; Tonda 10; Venda.

ONOMASTICA

1951—1966

- ONOMASTICA I: *The term and Name "Ukraine"* by J. B. Rudnyčyj, 132 p. Winnipeg, 1951. Price \$3.00.
- ONOMASTICA II: *Canadian Place Names of Ukrainian Origin* by J. B. Rudnyčyj, 32 p. Winnipeg, 1952, third edition 1957. Price \$2.00.
- ONOMASTICA III: *The names "Galicia" and "Volynia"* by J. B. Rudnyčyj, 32 p. Winnipeg, 1952. Price \$1.00.
- ONOMASTICA IV: *The Name "Ukraine" in South-Carpathia* by B. Barviňskij, 16 p. Winnipeg, 1952. Price \$1.00.
- ONOMASTICA V: *L'origine du nom des Ruthenes* par B. O. Unbegaun, 13 p. Winnipeg, 1953. Prix \$1.00.
- ONOMASTICA VI: *Contribution to the Methods in Onomastics* by G. M. Lucyk, 32 p. Winnipeg, 1958. Price \$1.00.
- ONOMASTICA VII: *Canadian Toponymy and the Cultural Stratification of Canada* by W. Kirkconnell, 16 p. Winnipeg, 1954. Price \$1.00.
- ONOMASTICA VIII: *Guagninus' Toponymy of 1611* by O. Kupraneć, 32 p. Winnipeg, 1954. Price \$1.00.
- ONOMASTICA IX: *Ukrainian Topo- and Anthroponymy in the Inter. Bot. Terminology* by M. Borovskýj, Winnipeg, 1955. Price \$2.00.
- ONOMASTICA X: *The Term and Name "Canada"* by I. Velyhorškyj. Winnipeg, 1955. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XI: *Studies in Onomastics I: Canadian Slavic Namelore* by J. B. Rudnyčyj, Winnipeg, 1956. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XII: *Indian, Pseudo-Indian Place Names in the Canadian West* by Cyril Meredith Jones. Winnipeg, 1956. 24 p. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XIII: *Sur quelques noms de lieu d'origine ukrainienne en Roumanie* par Petar Skok, Winnipeg 1957. 16 p. Prix \$1.00.
- ONOMASTICA XIV: *Contribution to Onomastics* by Ivan Franko. Winnipeg. 1957. Price \$2.00.

- ONOMASTICA XV: *Studies in Onomastics II: Toponymy* by J. B. Rudnyčyj. Winnipeg, 1958. Price \$2.00.
- ONOMASTICA XVI: *The French Element In Newfoundland Place Names* by E. R. Seary. Winnipeg 1958. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XVII: *Mexico — The Name* by G. Tibon. Winnipeg 1959. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XVIII: *Les noms de famille ukrainiens* par E. Borschak. Winnipeg 1959. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XIX: *Place Names in Nova Scotia* by R. MacG. Dawson. Winnipeg 1960. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XX: *Topo- and Anthroponymic Materials from Western Ukraine* by O. Ochrym, Winnipeg, 1960. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXI: *The Origin of the Name "Slav"* by J. B. Rudnyčyj. Winnipeg, 1961. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXII: *A Classified Dictionary of Slavic Surname Changes in Canada* by R. B. Klymasz. Winnipeg, 1961. Price \$2.00.
- ONOMASTICA XXIII—XXIV: *Geographic Names of Boikovia* by J. B. Rudnyčyj. Winnipeg, 1962. Price \$3.00.
- ONOMASTICA XXV: *The names "Rusychi" and "Rusovychi"* by S. Hordynsky. Winnipeg, 1963. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXVI: *The Spanish Toponyms of the British Columbia Coast*, by E. von Richthofen. Winnipeg, 1963. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXVII: *Topo- and Anthroponymic Materials from Halychyna*. Winnipeg, 1964. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXVIII: *La provenance du nom Bulgar* by J. Nemeth. Winnipeg, 1964. Prix \$1.00.
- ONOMASTICA XXIX: *The Term and Name "Brody"* by W. Jaszczun. Winnipeg, 1965. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXX: *Anthroponymy in the Pomianyk of 1484* by I. I. Gerus-Tarnawecky. Winnipeg 1965. Price \$2.00.
- ONOMASTICA XXXI—XXXIV.

Obtainable at:

UVAN, Box 3597, Sta. B., Winnipeg, Canada.